

Notat til Folketingets Europaudvalg

Dato
19. november 2019

Rådsmøde (energi) den 4. december 2019

Dagsorden	Side
1. Smart sektorintegration til fremme af vedvarende energi - <i>Politisk drøftelse</i>	2
2. Energipolitik – prioriteter for European Green Deal - <i>Præsentation fra Kommissionen</i> - <i>Politisk drøftelse</i>	6
3. Meddelelse om udkast til nationale energi- og klimaplaner, "Fælles gennemførelse af energiunionen og klimaindsatsen – etablering af grundlaget for en vellykket omstilling til ren energi - <i>Politisk drøftelse</i>	9

1. Smart sektorintegration til fremme af vedvarende energi

Intet KOM-nr.

Nyt notat

1. Resumé

Det finske formandskab har lagt op til, at der på energirådsmødet den 4. december skal være en drøftelse af sektorintegration.

Der foreligger endnu ikke oplysninger om det nærmere indhold af drøftelsen. Det er forventningen, at drøftelsen bl.a. vil tage udgangspunkt i Kommissionens meddelelse om en ren planet for alle fra november 2018 og tidligere rådskonklusioner om fremtidens energisystemer. Det er forventningen, at Kommissionen som en del af European Green Deal vil fremsætte forslag til et nyt rammeværk for gassektoren, som bl.a. ventes at adressere sektorkobling.

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

Regeringen er positiv over for drøftelser af, hvordan man kan fremme sektorintegration, der kan bidrage til at integrere mere vedvarende energi i EU's energisystemer og arbejder for, at Kommissionen udarbejder en overordnet strategi for sektorintegration i EU.

2. Baggrund

Kommissionen har den 28. november 2018 offentliggjort en meddelelse om et udspil til en europæisk strategisk langsigtet vision for en moderne, konkurrencedygtig og klimaneutral økonomi, KOM(2018) 773.

I meddelelsen belyses, hvordan EU på lang sigt kan gennemføre en grøn omstilling på linje med Parisaftalen og nå et mål om klimaneutralitet (også kaldet "netto-nul udledninger") i 2050. Omstilling af energisektoren spiller en central rolle i den forbindelse. Meddelelsen beskriver syv strategiske byggesten for EU's vej til en klimaneutral økonomi:

1. Maksimering af fordelene ved energieffektivitet, herunder energineutrale bygninger
2. Maksimering af anvendelsen af vedvarende energi og af elektricitet til fuldt ud at dekarbonisere Europas energiforsyning
3. Udnyttelse af ren, sikker og forbundet mobilitet
4. En konkurrencedygtig EU-industri og den cirkulære økonomi som vigtig katalysator for reduktion af drivhusgasemissionerne
5. Udvikling af en passende intelligent netværksinfrastruktur og sammenkoblinger
6. Fuld udnyttelse af bioøkonomiens fordele og etablering af vigtige kulstofdræn

7. Håndtering af de resterende CO₂-emissioner med CO₂-opsamling og -lagring.

I meddelelsen adresserer Kommissionen også sektorintegration. Dette vurderes at kunne bidrage til byggesten nr. 2 om maksimering af anvendelsen af vedvarende energi med henblik på at "dekarbonisere" Europas energiforsyning, dvs. fjerne CO₂ fra energiforsyningen.

Der findes ikke en præcis definition af, hvad der skal forstås ved sektorintegration, og der tales også ofte om sektorkobling med henvisning til det samme. Kommissionen benytter *sektorintegration* som et bredere begreb, der betegner integration mellem forskellige sektorer med fokus på efterspørgselssiden, dvs. fx gennem en forøget elektrificering.

Kommissionen lægger op til, at *sektorkobling* benyttes til at betegne kobling mellem el- og gassystemet fx gennem Power-to-X. Power-to-X betegner teknologier, der kan omdanne elektricitet fra vindmøller eller solceller til syntetiske gasser som fx brint (ved hjælp af elektrolyse). Herefter kan brint omdannes til grønne brændstoffer. Den potentielle fordel ved Power-to-X er, at syntetisk brændstof kan lagres og anvendes på forskellig vis i forskellige sektorer, hvor det ellers er svært at dekarbonisere, som fx transport og industri. Et aspekt af sektorkobling kan også være at skabe et intelligent og fleksibelt samspil mellem el- og gassystemerne ved, at grønne gasser distribueret gennem gasnettet anvendes på steder og tidspunkter, hvor det er dyrest at anvende elektricitet. Det er f.eks. i industrien til højtemperaturprocesser, og det er, når elproduktionen er lav i forhold til forbruget og/eller, når elnettet er hårdt belastet.

På energirådsmødet den 25. juni 2019 blev der på foranledning af det daværende rumænske formandskab vedtaget rådskonklusioner om "fremtidens energisystemer i Energiunionen, der skal sikre grøn omstilling og indfrielse af energi- og klimamålsætningerne frem mod 2030 og herefter".

Rådskonklusionerne tog bl.a. afsæt i Kommissionens udkast til meddelelse om en langsigtet strategi ("En Ren Planet for Alle") og fokuserede overordnet på tre hovedtemaer, hvoraf det ene var sektorintegration. I afsnittet herom fremhævedes bl.a. vigtigheden af at sikre lige vilkår på tværs af sektorer, behovet for at fjerne lovgivningsmæssige barrierer og for bedre at udnytte synergier mellem forskellige dele af energisystemet.

Vedtagelsen af rådskonklusionerne var energiministrenes indspil til, hvad den ny Kommission skal fokusere på inden for energiområdet i den næste mandatperiode.

Det forventes, at Kommissionen som en del af European Green Deal vil fremsætte forslag til et nyt rammeværk for gas (en såkaldt gas-/dekarboniseringspakke), som bl.a. ventes at adressere sektorkobling.

3. Formål og indhold

Der foreligger endnu ikke mere konkrete oplysninger om, hvad det finske formandskab ønsker at drøftelsen om sektorintegration på rådsmødet skal omhandle. Det forventes umiddelbart, at fokus især vil være på sektorkobling mellem de europæiske el- og gassystemer og barriererne herfor, da dette vil kunne fungere som indspil til en "gas-/dekarboniseringspakke".

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Drøftelsen har ikke i sig selv andre konsekvenser eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til drøftelsen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er positiv over for drøftelser af, hvordan man kan fremme sektorintegration, der kan bidrage til at integrere mere vedvarende energi i EU's energisystemer. Dette er særligt interessant i det omfang, at sektorkobling kan bidrage til produktion af grønne brændstoffer, som kan bruges i fx transportsektoren, samt til at kunne skabe et intelligent og fleksibelt samspil mellem el- og gassystemerne, der samlet set kan billiggøre den grønne omstilling af energiforsyningen.

Regeringen arbejder for, at Kommissionen udarbejder en overordnet strategi for sektorintegration i EU. En EU-strategi for sektorintegration vil bl.a. skulle fokusere på at få fjernet regulatoriske barrierer på tværs af den relevante EU-lovgivning. Strategien

bør også adressere mulighederne for at fremme udviklingen af de relevante teknologier, herunder igennem fx storskala-demonstrationsprojekter og incitamerter til markedsoptag af grønne gasser og brændstoffer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

2. Energipolitik – prioriteter for ”European Green Deal”

Intet KOM-nr.

Nyt notat

1. Resumé

Det finske formandskab har lagt op til, at der på energirådsmødet den 4. december skal være en præsentation og første drøftelse af prioriteter på energiområdet i relation til den kommende ”European Green Deal”.

Der foreligger endnu ikke oplysninger om det nærmere indhold af drøftelsen. Det forventes, at såfremt en ny Kommission er på plads inden mødet, vil den nye Kommissær for energi skulle præsentere Kommissionens forventninger til energiområdet i relation til European Green Deal.

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

Regeringen støtter stærkt Kommissionens fokus på klima og energi i European Green Deal, herunder at klima i større grad skal tænkes ind som et tværgående hensyn i EU-lovgivningen på tværs af sektorområder. Regeringen finder, at den fortsatte udbygning med vedvarende energi bør være en central prioritet i en kommende Green Deal. Regeringen arbejder også for, at Kommissionen i en række strategier skal identificere de vigtigste næste skridt for at videreudvikle de europæiske energisystemer, således at de med tiden kan være baseret fuldt ud på vedvarende energi.

2. Baggrund

Den kommende Kommissionsformand, Ursula von der Leyen, har annonceret, at den ny Kommission vil fremlægge en ”European Green Deal”, der vil danne rammen om den kommende Kommissions arbejde på det grønne område med tiltag inden for både klima, miljø og natur.

Det forventes, at især klimaområdet vil være centralt i den kommende European Green Deal, herunder i forhold til, at klima i større grad skal tænkes ind som et tværgående hensyn i EU-lovgivningen på tværs af sektorområder.

Dette forventes særligt at berøre energiområdet, som står for 75 pct. af EU's samlede drivhusgasudledninger og således er vigtig for at nå et mål om klimaneutralitet.

Det vides endnu ikke, hvad en ny Kommission mere konkret vil komme med af forslag på energiområdet som led i European Green Deal. Den kommende Kommissionsformand, Ursula von der Leyen, har offentliggjort et brev til den forventede nye kommissær for energiområdet, Kadri Simson.

Her fremgår det, at Kommissionen – med Energiunionen som forbillede – fortsat vil have fokus på at videreudvikle det indre marked for energi med henblik på at sikre lave priser, stigende andele af vedvarende energi og høj forsyningsikkerhed i EU. Af konkrete fokusområder nævnes bl.a. implementering af de nyligt vedtagne revisioner af energieffektivitetsdirektivet og direktivet for vedvarende energi, vigtigheden af at accelerere udbygningen med vedvarende energi, og at få den integreret i endnu flere sektorer, samt regionalt samarbejde om bedre integrerede markeder.

Det fremgår endvidere af brevet, at Kommissionen vil have fokus på gasområdet. Det forventes således, at den første lovgivningspakke på energiområdet vil være en gas-/dekarboniseringspakke med forslag til et nyt rammeværk for gas.

3. Formål og indhold

Det forventes, at den ny kommissær for energiområdet vil skulle præsentere Kommissionens prioriteter på energiområdet under European Green Deal. Der foreligger endnu ikke yderligere oplysninger herom.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Drøftelsen har ikke i sig selv andre konsekvenser eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til drøftelsen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter stærkt Kommissionens fokus på klima og energi i den kommende European Green Deal, herunder at klima i større grad skal tænkes ind som et tværgående hensyn i EU-lovgivningen på tværs af sektorområder. Regeringen finder, at det ikke mindst er centralt at tænke overordnede klimamålsætninger sammen med nye tiltag på energiområdet, der står for en stor del af EU's udledninger, og hvor en grøn omstilling således bliver afgørende for at nå målsætningerne.

Regeringen finder, at den fortsatte udbygning med vedvarende energi bør være en central prioritet i en kommende Green Deal. Der bør bl.a. være et forøget fokus på vigtigheden af regionalt samarbejde om udbygning af havvind som det samarbejde, der er etableret blandt nordsølandene. Regeringen finder også, at Kommissionen i en række strategier bør identificere de vigtigste næste skridt for at videreudvikle de europæiske energisystemer, således at de med tiden kan være baseret fuldt ud på vedvarende energi. Relevante emner for sådanne strategier er bl.a. sektorkobling, elektrificering og lagring.

Regeringen arbejder for, at en kommende gas-/dekarboniseringspakke overordnet skal bidrage positivt til EU's klimamålsætninger, bl.a. med fokus på grønne gasser og sektorkobling.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

3. Meddelelse om udkast til nationale energi- og klimaplaner, ”Fælles gennemførelse af energiunionen og klimaindsatsen – etablering af grundlaget for en vellykket omstilling til ren energi”

KOM(2019) 285

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i margenen.

1. Resumé

Kommissionens meddelelse om medlemsstaternes udkast til nationale energi- og klimaplaner (”Fælles gennemførelse af energiunionen og klimaindsatsen – etablering af grundlaget for en vellykket omstilling til ren energi”) indeholder en samlet vurdering af udkastene til nationale energi- og klimaplaner, herunder de fælles energi- og klimamålsætninger. Kommissionen har samtidig i et annekst til meddelelsen udarbejdet anbefalinger til hver enkelt medlemsstat til de udkast, som de foreløbigt har udarbejdet. Anbefalingerne indeholder konkrete opfordringer til, hvad medlemsstaterne bør fokusere på i deres videre arbejde med planerne.

Meddelelsen har ingen lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

Regeringen hilser Kommissionens meddelelse velkommen. Regeringen finder, at en monitorerings- og planlægningsproces omkring de nationale energi- og klimaplaner er vigtig, da den er med til at bidrage til implementeringen af et indre marked for energi i EU og til opfyldelse af EU's klima- og energipolitiske pejlemærker og målsætninger.

Sagen er sat på dagsordenen for energirådsmødet den 4. december til politisk drøftelse. Den politiske drøftelse af sagen sker som opfølgning på den drøftelse, der fandt sted på energirådsmødet den 24. september.

2. Baggrund

Det Europæiske Råd besluttede i 2014 at etablere en ”modstandsdygtig Energiunion med en fremadskuende klimapolitik” som én af de fem strategiske hovedprioriteter for den nuværende Kommission.

Den 25. februar 2015 lancerede Kommissionen en strategi for Energiunionen, KOM(2015) 80. Strategien bygger på fem gensidigt afhængige dimensioner: 1) Forsyningsikkerhed, solidaritet og tillid, 2) et fuldt integreret indre energimarked, 3) reduktion af energiforbruget via energieffektivitet, 4) reduktion af udledning af CO₂ og andre drivhusgasser og 5) forskning, innovation og konkurrence. Herudover indeholder strategien etableringen af et forvaltningssystem for Energiunionen.

Forvaltningssystemet for Energiunionen trådte i kraft den 24. december 2018. Forvaltningssystemet har til formål at etablere en monitorerings- og planlægningsmekanisme for energiunionen, der kan bidrage til opfyldelse af EU's overordnede energi- og klimamål og målsætninger i Energiunionen.

I medfør af forordningen skal medlemsstaterne udarbejde nationale energi- og klimaplaner. Medlemsstaterne skulle indsende de første udkast til planer til Kommissionen senest 31. december 2018. Forordningen forudsætter en proces herfor, hvor Kommissionen herefter skal give anbefalinger til medlemsstaternes udkast, før de endelige planer skal udarbejdes og indsendes til Kommissionen senest den 31. december 2019. Medlemsstaterne skal i 2023 og 2024 desuden sende hhv. et udkast til og en endelig ajourføring af deres nationale energi- og klimaplan.

Et centralt formål med forvaltningssystemet er, at Kommissionen løbende skal kunne gøre status over, hvor langt EU er i forhold til at nå de fælles 2030-mål:

1. Mindst 40 pct. reduktion af drivhusgasudledninger
2. 32 pct. vedvarende energi
3. 32,5 pct. energieffektivisering
4. 15 pct. interkonnektivitet.

Da flere af EU's 2030-mål er fælles mål, der ikke er byrdefordelt på nationalt niveau, fremgår det endvidere af forvaltningssystemet, at hvert land skal melde bidrag ind, der er tilstrækkelig til, at EU i fællesskab opnår målene for 2030. Disse bidrag skal indgå i de nationale energi- og klimaplaner. Hvis de indmeldte bidrag ikke samlet set er nok til at nå de fælles mål, får Kommissionen ifølge forordningen nogle muligheder for at følge op herpå, bl.a. ved at opfordre medlemsstaterne til at øge sine bidrag.

Kommissionen har den 18. juni 2019 offentliggjort en meddelelse om medlemsstaternes udkast til nationale energi og klimaplaner, "fælles gennemførelse af energiunionen og klimaindsatsen – etablering af grundlaget for en vellykket omstilling til ren energi", KOM(2019) 285.

Kommissionen har desuden i et annekst til meddelelsen udarbejdet anbefalinger til hvert enkelt lands udkast til nationale energi- og klimaplan med henblik på at vejlede landene i arbejdet med at færdiggøre de endelige nationale energi- og klimaplaner.

Sagen er sat på dagsordenen for energirådsmødet den 4. december til politisk drøftelse. Den politiske drøftelse af sagen sker som opfølgning på den drøftelse, der fandt sted på energirådsmødet den 24. september.

3. Formål og indhold

Kommissionens meddelelse giver overordnet en beskrivelse og en samlet vurdering af medlemsstaternes udkast til nationale energi- og klimaplaner med fokus på, hvordan EU samlet set står i forhold til at indfri EU's fælles 2030-mål og de fem dimensioner under energiunionen.

Kommissionens vurdering i forhold til 2030-målene er:

- At medlemsstaterne samlet set står til at nå EU-målet om reduktion af drivhusgasudledninger. Kommissionen fremhæver, at dette især skyldes realiseringen af Energiunionen.
- At EU med de nuværende udkast samlet set ikke står til at nå målet for vedvarende energi. Næsten alle medlemsstater har leveret bidrag til EU's mål om vedvarende energi, hvoraf en tredjedel har indsendt ambitiøse bidrag. Danmark nævnes bl.a. som et af de særligt ambitiøse lande.
- At EU med de nuværende udkast samlet set ikke står til at nå målet for energi-effektivitet, hvorfor Kommissionen opfordrer medlemslandene i de endelige planer at gøre dette til et fokusområde.
- At EU i forhold til interkonnektivitet stadig er præget af visse flaskehalse, der skal tackles. Derfor fremhæver Kommissionen også dette som et område, hvor der er behov for større ambitioner.

Overordnet opfordrer Kommissionen medlemsstaterne til at indsende mere detaljerede beskrivelser af sine strategier for at nå de fælles mål. Herudover fremhæves behovet for investering og finansiering som et særligt vigtigt område, som landene bør adressere.

Færdiggørelsen af planerne er en iterativ proces, som sker i samarbejde mellem medlemsstaterne og Kommissionen. Kommissionen fremhæver syv prioriteter, som landene bør overveje i tillæg til de landespecifikke anbefalinger. De væsentligste prioriteter er at få indfriet 2030-målene, mobilisere investeringer og finansiering, integrere en social dimension samt inkorporere en langsigtet strategi mod 2050.

Det fremgår desuden af meddelelsen, at Kommissionen frem mod udgangen af 2019 vil indgå i et tæt samarbejde med medlemsstaterne og civilsamfundet om at få udarbejdet de endelige energi- og klimaplaner. I den forbindelse opfordrer Kommissionen Rådet til at indlede en debat om de vigtigste prioriteter i meddelelsen og i Kommissionens henstillinger.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

6. Gældende dansk ret

Der redegøres ikke for dansk ret, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen vurderes i sig selv ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelsen vurderes i sig selv ikke at have statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meddelelsen skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Meddelelsen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til meddelelsen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens meddelelse velkommen. Regeringen finder, at en monitorerings- og planlægningsproces omkring de nationale energi- og klimaplaner er vigtig, da den er med til at bidrage til implementeringen af et indre marked for energi i EU og til opfyldelse af EU's klima- og energipolitiske pejlemærker og målsætninger. De nationale energi- og klimaplaner er et vigtigt instrument i den forbindelse til at sikre, at de fælles målsætninger for klima og energi i EU nås.

Regeringen støtter, at Kommissionen løbende vurderer status ift. de fælles mål i en iterativ proces, hvor medlemsstaterne løbende opdaterer og udbygger deres planer på baggrund af nye initiativer.

Regeringen hilser Kommissionens anbefalinger til medlemsstaternes udkast til nationale energi- og klimaplaner velkommen og vil på den baggrund aflevere den endelige plan ved udgangen af året.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg den 13. september 2019 til orientering. Der er oversendt grund- og nærhedsnotat til Folketinget den 18. juli 2019.